

Конспект за изпит

№	Въпрос:
1.	Международното правосъдие при Обществото на народите и ООН – понятие, правно положение, състав, организация и компетентност на Международния съд, приложимо право в производството. Международен арбитраж – сравнение с другите средства за мирно уреждане на международни спорове, основни особености на международния арбитраж, постоянен международен арбитраж. Международен наказателен съд – създаване, субекти на наказателна отговорност, организация и компетентност на МНС.
2.	Особености на интеграционния правопорядък, обосноваващи и налагащи съществуването на обособена съдебна власт. Изграждане на органите на съдебната власт на ЕС – исторически преглед и логика на ревизиите на УД във връзка със съдебната система. Основни различия между интеграционния съд и международните съдилища.
3.	Правна уредба на съдебната система на ЕС – видове източници и тяхното значение. Взаимоотношение между Съда на ЕС и националните съдилища – особености и разграничения. Доктринална власт на Съда на ЕС над националните съдилища. Приложимо право пред съдилищата на ЕС – систематизация, разграничение между различните правни източници, неприлагане на нормите с директен ефект.
4.	Проявления на принципа на лоялното сътрудничество по отношение на националните съдилища. Принцип на процесуална автономия на националния съд (на ДЧ) и ограничаването му от принципите на еквивалентност и ефективност. Компетентност на Съда на ЕС – обща характеристика. Видове съдебна компетентност на Съда на ЕС. Развитие на уредбата във времето. Осъществяване на консултативната компетентност на СЕС.
5.	Класификации на производствата в компетентността на СЕС. Видове съдебни функции на Съда на ЕС. Обща систематизация на производствата пред СЕС. Типизирани функции на СЕС. Функционално разпределение на компетентността между съюзните съдилища.
6.	Състав на Съда – брой на съдиите и ГА (и изменение през годините), изисквания към съдиите и ГА. Състав и роля на Комитета по назначенията. Обективни гаранции за независимост. Несъвместимост. Клетва. Назначаване. Особената фигура на генералния адвокат – роля, изисквания, първи ГА. Мандат и статус на съдиите и ГА.
7.	Вътрешна организация на Съда – общо представяне. Председател на Съда. Съдебен секретар – назначаване и правомощия. Служби на СЕС. Помощник-докладчици. Други служители на Съда. Работен език на съда. Съдебни състави – видове, изменения през годините, разпределение, кворум, заседания, роля на пленума, процесуални гаранции за независимост.
8.	Общ съд – създаване и развитие, състав, изисквания, гаранции за обективност, назначаване, мандат и статус. Генерален адвокат пред ОС. Състави на ОС. Възможност за произнасяне на един съдия. Съд на публичната служба – създаване, компетентност, състав. Проект за Патентен съд.
9.	Актове на Съда на ЕС – видове актове, структура и постановяване, порочни актове и защита, заключения на генералния адвокат. Действие на актовете на СЕС.
10.	Практиката на Съда на ЕС като източник на право.
11.	Общи правила по делата пред СЕС. Безплатно правосъдие, режим на разноските, финансова помощ, процесуален език, задължително процесуално представителство. Образуване на производството – искова молба (подаване и реквизити), роля на съдебния секретар, наименование на делото и специфични означения, срокове. Продължителност на производството.

12.	Писмена фаза – определяне на състава (дела пред Пленума); роля на съдия-докладчика, предварителен и основен доклад, събиране на доказателства. Писмена защита. Реплика и дуплика. Устна фаза – факултативност, обхват. Заседания. Доклад по делото. Устни пледоарии. Заключение на Г.А. Край на УФ. Постановяване и действие на съдебното решение: съдебно съвещание, съдържание на решението, преразглеждане, тълкуване, действие на решението.
13.	Производство пред Съда по обжалване на първоинстанционни решения на ОС. Жалба – подаване и реквизити, предмет, връчване, реплики и дублики, устна фаза. Първоинстанционно производството пред Общия съд – състави, генерален адвокат, особености, мерки по организиране на производството – роля и обхват, постановяване.
14.	Второинстанционно производство пред ОС – предмет, обхват, срок, особености, решение на ОС. Първоинстанционно производство пред СПС – състави, особености на производството, възможност за доброволно решаване, обжалване на актовете.
15.	Отклонения от типичното развитие на производството: бързо производство (условия, роля на председателя, процедурни особености, разграничение от спешно производство); спешно производство (условия, особености, роля на Първия генерален адвокат, ограничения за ОС и СС); съединяване на дела; встъпване. Спиране на изпълнението и други временни мерки – особености, условия, ограничения, процедура, видове мерки, роля на председателя. Възражение – допустимост и видове ограничения, положителни и отрицателни предпоставки, атакуем акт, срок и форма. Възражение пред национален съд. Отказ от иска. Искане за отстраняване на грешки и поправки. Искане за тълкуване на решение. Преразглеждане на решение.
16.	Производство срещу ДЧ – предназначение и точно наименование на производството, характер на делото и на решението. Правна уредба. Предмет на делото, тежест, вреди, действия и бездействия на ДЧ в нарушение на интеграционното право. Компетентен съд.
17.	Защитна теза на ДЧ – ограничения. Основания на иска. Ограничена активна легитимация. Изключения. Контролна функция на ЕК. Сезиране на ЕК. Достъп на частни лица. Започване на производството по инициатива на ДЧ – сезиране на ЕК, собствена инициатива. Пасивна легитимация – за кого носи отговорност държавата, нарушения на съдебен орган. Националната банка като ответник.
18.	Досъдебна фаза – особености, значение. Информационна фаза. Официално уведомително писмо – роля, съдържание, подготовка и приемане, последици.
19.	Мотивирано становище – роля, задължително и допълнително съдържание, подготовка и приемане, последици. Завеждане на дело пред СЕС – предмет на иска, реквизити на ИМ, срок. Недопустимост. Доказателствена тежест. Защитна теза на държавата-нарушителка. Срокове.
20.	Решение на съда – възможности, съдържание, характер, действие, последици. Налагане на санкции – предпоставки, инициатива, видове санкции и критерии на ЕК за определяне, мониторинг. Ход на производството и решение на Съда. Измененията от Лисабон. Изключения от общия режим – опростена процедура, разширена легитимация.
21.	Производство за отмяна на акт на съюзен орган – правна уредба, предмет на делото. Компетентен съд – дела пред специализиран съд, пред ОС и пред Съда. Активна легитимация. „Привилегировани” и „непривилегировани” ищци. Новото от Лисабон.
22.	Пасивна легитимация – годен за атакуване акт. Новото от Лисабон. Основания за отмяна. Обхват на контрола на съда. Срокове. Ход на производството. Решение на съда. Ограничения и особености.
23.	Производство за противоправно бездействие – правна уредба, предмет, компетентен съд. Активна легитимация. „Привилегировани” и „непривилегировани” ищци.

24.	Пасивна легитимация. Доказване на противоположност. Срокове и ход на производството. Решение на съда. Ограничения и особености.
25.	Производство за договорна отговорност на ЕС.
26.	Производство за извъндоговорна отговорност на ЕС.
27.	Производство за преюдициално заключение – особености, роля и значение. Предназначение и предмет на производството. Участници в производството, правна уредба.
28.	Кой може да отправя преюдициално запитване? Критерии за национална юрисдикция. Задължителност на запитването – последна инстанция, други инстанции. Предпоставки за започване на производството
29.	Сезиране на Съда – момент, форма и съдържание на запитването. Възможности на СЕС по отношение на текста на запитването. Процесуална автономия. Атакуемост на определението. Обхват и значение на националната правна уредба. Ход на производството – изпращане, уведомяване, становища, процедура.
30.	Устна фаза – факултативност, съдържание. Бързо производство. Спешно производство. Правна сила и действие на решението на СЕС. Последници при несъобразяване от националните органи.

Библиография

Основна:

1. Лекциите по дисциплината.
2. Атанас СЕМОВ и Христо ХРИСТЕВ (съст.), Сборник *Лисабонският договор. Консолидирана текстове на ДЕС и ДФС с коментари* – УИ „Св. Климент Охридски”, С., 2009 г.
3. Атанас СЕМОВ (съст.), Сборник *„55 най-важни решения на СЕО – с коментари”*, Институт по европейско право, С., 2007 г.
4. Станислав КОСТОВ (съст.), *Договор за ЕО. Договор за ЕС. Съдебна практика*, Изд. „Сиби”, С., 2008 г.
5. Атанас СЕМОВ, *Съдът на ЕС – Том II на Съвременно международно правораздаване*, Институт по международно право, Институт по европейско право, С., 2011
6. Жоел РИДО, *Правото на съдебна защита – гръбнак на правната система на ЕС* – в: Атанас СЕМОВ (съст.), *Европа като правова общност*, УИ „Св. Кл. Охридски” и Институт по Европейско право, С., 2006, стр. 81-94
7. Александър КОРНЕЗОВ, *Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности*, Сиби, С. 2008
8. Александър КОРНЕЗОВ, *Отговорност на държавата за нарушаване на правото на ЕС*, Сиби, С. 2012
9. Станислав КОСТОВ, *Понятието „юрисдикция на държава-член”, в производството по чл. 234 от Договора за създаване на Европейската общност*, сп. Търговско право, бр. 5/2006
10. Учебни материали в учебния сайт www.eubg.eu.

Допълнителна:

1. Ружа ИВАНОВА, *Правна система и съдебна защита в Европейския съюз* – в: Пенка КАРАИВАНОВА (съст.), *Основното за Европейския съюз*, УИ, Университет на Лимерик и ЦЕИ, С. 1998, с. 45.
2. Koen LENAERTS, Dirk ARTS and Ignace MASELIS, *Procedural Law of the European Union*, Sweet & Maxwell, London 2006, second ed.

3. Grain de BURCA, John H. H. WEILER (dir.), *The European Court of Justice*, Oxford University Press, Collected courses of the Academy of European Law, 2001
4. Sean VAN RAEPENBUSCH, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, Larcier, 2005
5. André RIGAUX, Denis SIMON, *La réforme du système judiciaire communautaire : bilan et perspectives* – dans : Vlad CONSTANTINESCO, Yves GAUTIER, Denis SIMON (dir.), *Le Traité de Nice : premières analyses*, Presses universitaires de Strasbourg, 2001
6. Jean-Claude GAUTRON, Joel RIDEAU et alia, *Tribunal de première instance des Communautés européennes*, Revue du marché commun, nov. 1995
7. WAELEBROECK, WAELEBROECK AND VANDERSANDEN, *La cour de justice*, in: WAELEBROECK, LOUIS, VIGNES, DEWOST AND VANDERSANDEN, *Commentaire Mégret*, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 1993, 2e édition.
8. Jean-Victor LOUIS, Thierry RONSE, *L'ordre juridique de l'Union européenne*, L.G.D.G et a., Paris 2005
9. Joël RIDEAU, Fabrice PICOD, *Le pourvoi sur les questions de droit*, Revue Marché Commun 1995, p. 584.
10. Jean-Luc SAURON, *Droit et pratique du contentieux communautaire*, La documentation française, Paris, 1997
11. Denis SIMON, *The Sanction of Member States' Serious Violations of Community Law* – in: *Liber Amicorum in Honour of Lord Slynn of Hadley*, Kluwer, vol. 1, The Hague 2000, p. 275 et s.
12. Michel WAELEBROECK, *Le contrôle incident de la légalité des actes communautaires* – in: *La protection juridictionnelle des droits dans le système communautaire*, Bruxelles, Bruylant, 1997, p. 135.
13. Melchior WATHELET, Sean Van RAEPENBUSCH, *Le contrôle sur pourvoi de la Cour de justice des Communautés européennes, dix ans après la création du Tribunal de première instance* – in: *Mélanges en hommage à Fernand Schockweiler*, Baden-Baden, Nomos Verlagsgesellschaft, 1999, p. 605.

Дата: 2013

СЪСТАВИЛ:

Доц. д.ю.н. Атанас СЕМОВ,
Носител на Катедра „Жан Моне“ на ЕС ”Съдебна система на ЕС”